

Centráčik

Občasník pre žiakov Spojenej školy, zložka Základná škola

November / 2011

**Spojená škola, ZŠ
Centrálina 464
Svidník**

Milí spolužiaci!!!

Sme v plnom prúde školského roka 2011/2012. Máme za sebou krásne a zaujímavé školské dni. Boli naplnené nielen učením, ale aj zábavou, mimoškolskými aktivitami a inými činnosťami, ktoré pre nás učitelia pripravili.

Hoci už niektoré súťaže a aktivity prebehli, mnohé nás ešte čakajú. Ukážme teda svoje schopnosti aj v týchto činnostiach a zažejme si veľa trpezlivosti a príjemné chvíle.

O necelý mesiac k nám zavítajú Vianoce. Zažejme si navzájom veľa lásky, pokoja a porozumenia nielen v dňoch sviatočných, ale aj v dňoch každodenných. Budme k sebe tolerantní a dokážme aj z bežného dňa urobiť deň sviatočný.

Centráčik

Zo života školy

SEPTEMBER 2011

05.09. - Slávnostné otvorenie školského roka 2011/2012

09.09. - Pamätný deň obetiam holokaustu a rasového násilia

14.09. - Sme vám na dosah -beseda s poradcom v oblasti závislosti pánom Mariánom Daubnerom

28.09. - Svetový deň mlieka v školách

OKTÓBER 2011

01.10. – Záložka do knihy nás spája

01.10. - Zbieram baterky - environmentálny projekt

01.10. - Pomôž škole a chráň prírodu - zber viečok a tetrapakov výrobkov Sabi

11.10. - Kinderiáda - detská atletická olympiáda

19.10. - Zebra - dopravný projekt

26.10. - Projekt EMKA - beseda s príslušníkom mestskej polície

NOVEMBER 2011

07.11. - iBobor - informatická súťaž pre Bobríkov, Benjamínov a Kadetov

14.11. - Týždeň boja proti stresu

14.11. - Beseda na tému Život bez drogy - vystúpenie speváčky Kristíny

16.11. - EDRAŠ

21.11. - Olympiáda zo slovenského jazyka - školské kolo

Priateľstvom proti zlu

Priateľstvom proti zlu

K pamätným dňom, ktorým začiatkom septembra venujú pedagógovia vo vyučovacom procese na Spojenej škole pozornosť, patrí i Deň obetí holokaustu a rasového násillia. Pripomínať si, kam vedie popieranie základných ľudských práv, neuberie nikdy na dôležitosti. Zvlášť, ak sme deň čo deň svedkami rastúcej agresivity a násillia. Základnú terminológiu holokaustu si žiaci postupne objasňovali z informačnej nástienky, rozhlasovej relácie a prezentácie na PC. Žiakom vyšších ročníkov bol premietnutý film Chlapec v pruhovanom pyžame, ktorý realisticky opisoval holokaust veľmi citlivým spôsobom - očami dieťaťa. Mladší žiaci navštívili Vojenské historické múzeum, kde si prezreli nielen zmodernizovanú expozíciu, ale vzhliadli aj film z obdobia druhej svetovej vojny.

Keďže slovo holokaust je pre žiakov nižších ročníkov veľmi ťažké povedať a ešte ťažšie je im význam tohto slova vysvetliť, naši žiaci si tento deň pripomenuli veku primeraným spôsobom. So svojimi učiteľmi sa rozprávali o priateľstve, tolerancii, o vzájomnom spoluzití ľudí rôznych farieb pleti. Na záver tohto dňa spoločne vytvorili z odtlačkov detských rúk obrazce symbolizujúce šťastný život v mieri bez násillia.

Neformálne o závislostiach

Neformálne o závislostiach

14.09.2011 sa na našej Spojenej škole uskutočnila beseda v rámci projektu Semafor – Sme Vám na dosah. Hostom bol dlhoročný poradca v oblasti závislosti od drog, alkoholu, tabaku a hracích automatov pán Marián Daubner. Beseda pozostávala z dvoch častí. V rámci prvej bolo vysvetlené, čo to je závislosť, ako sa prejavuje, aké druhy závislosti poznáme. Druhá časť, neformálna diskusia so študentmi bola zameraná na konkrétne prípady, praktické riešenia a návody, ako v niektorých životných situáciách postupovať. Zaujali otvorené, ľudsky úprimné spovede takmer ich rovesníkov. Ich spomienky a zážitky na obdobie "kedy žili s drogou a pre svoju drogu" vyvolávali u zúčastnených poslucháčov ľútosť, prekvapenie, šok i smútok. Určite takéto spoločné stretnutia, ale aj iné formy preventívnych programov pomôžu otvoriť oči našej dorastajúcej generácii a odlákať ju od poživania návykových látok. A hlavne ukážu mládeži ako zmysluplne využívať voľný čas.

Z reakcií zúčastnených bolo jasné, že tento typ besied – s ľuďmi, ktorí vedia o čom hovoria – je jednou z najlepších foriem prevencie závislostí. Chut' diskutovať bola veľká a už teraz vieme, že pán Daubner nebol u nás poslednýkrát.

Valika Brudňaková, koordinátor prevencie

Milí dospelí!

Svidník 26.9.2011

Minulý školský rok sa naša škola prihlásila do projektu Recyklohry. V rámci tohto projektu sme sa my, žiaci Spojenej školy, mohli zúčastniť aj zaujímavých súťaží: **Ako je to u nás doma? Ako je to u nás v škole? Zošliapni a ušetríš a Kam s ním, Ako to bolo u nás doma?** Všetky témy veľmi príťažlivé a poučné, a hlavne, zamerané na to, aby sme sa nad nimi zamysleli.

Najviac nás však zaujala téma „Kam s ním“. Táto súťaž sa nám veľmi páčila najmä z toho dôvodu, že sme sa mohli vžiť do „života“ elektrospotrebičov a mohli si tiež rozvinúť svoju fantáziu. Žiaci mali napísať na túto tému kam so starými a nefunkčnými domácimi spotrebičmi. Prečo práve táto téma? Musíme si dať ruku na srdce, ale najmä vy, milí dospelí, teda aj naši rodičia, že ešte máme čo v tomto smere doháňať. Veď neraz ukazujú v správach, ako práve tie staré elektrospotrebiče ľudia len tak vyvezú do prírody, hodia do rieky, či nechajú pri kontajneri, kde nepatria.

Táto téma nás mohla naučiť, že nie všetko staré a nepotrebné patrí do koša alebo nebodaj do prírody. Mali by sme sa naučiť recyklovať. Nie je to správne vyhadzovať odpad len tak do prírody. A k tomu elektrospotrebiče! Uvedomme si, že to ničí prírodu a po čase to zničí aj nás.

Keďže projekt „RECYKLOHRY“ si kladie za cieľ správneho nakladania s odpadmi, triedenia a následnej recyklácie vyradených elektrozariadení, je správne, že tieto základy by sme si mali osvojiť my, mladá generácia, a možno to naučiť a upozorňovať na tieto nevedomosti aj dospelých. A práve v Recyklohrych o to ide. Upozorňovať, učiť, a osvojovať si nový životný štýl.

Dúfame, že aj tento školský rok sa do podobných súťaží my, žiaci Spojenej školy, zapojíme a že vy, milí tvorcovia recyklohry, vytvoríte pre nás i ďalšie zaujímavé úlohy, v ktorých nebudú chýbať aj úlohy literárne.

S pozdravom

za Spojenú školu žiaci 9.a
/List žiakov SŠ do projektu Recyklohry/

Les

Idem ráno cez les,
prežiť pekné chvíle aj dnes.
Vznešený hlas počuť hneď,
ním oživa celý les.
Potôčik si tichučko šumí,
vôňa lesa láka ľudí.
Aj vetrik sa raduje,
že púpavy na lúke sfukuje

Tomáš Soľanka

Na Zemi sa narodil človek s číslom sedem miliárd

V noci z 31.10. na pondelok 1.11. prišlo na svet dieťa, ktorého narodením sa populácia Zeme dostala na sedem miliárd ľudí.

Nestalo sa tak ani v Číne či Indii, kde bola štatisticky najväčšia pravdepodobnosť príchodu sedemmiliardtého dieťaťa, ale na ruskom Ďalekom Východe o 0.19 h miestneho času (nedeľa 13.19 h SEČ) v meste Petropavlovsk-Kamčatskij v tamojšej pôrodnici N1.

Podľa rozhodnutia Fondu OSN pre populáciu (UNFPA) a Rosstatu certifikát sedemmiliardtého obyvateľa planéty Zem by malo dostať prvé dieťa narodené 31. októbra 2011. Mal by ním byť chlapec menom Alexander s pôrodnou váhou 3600 gramov. Certifikát už odovzdali jeho matke Marine Bogdanovej. Po zapísaní novorodenca do matriky rodičia dostanú kľúče od bytu v novopostavenom dome v Petropavlovsku-Kamčatskom, informoval guvernér Kamčatskej oblasti Vladimír Iljuchin. V roku 2100 bude na Zemi žiť najmenej desať miliárd obyvateľov, tento počet však môže v prípade trochu vyššej pôrodnosti dosiahnuť až 15 miliárd.

Nárast populácie prináša so sebou environmentálne problémy, keďže bude narastať aj dopyt po potravinách, energiách, vode, príbytkoch a ďalších surovinách. Nárast počtu obyvateľstva si podľa UNFPA bude vyžadovať zvýšenie boja proti chudobe a zintenzívnenie ochrany životného prostredia.

Pred 2000 rokmi žilo na Zemi asi 300 miliónov ľudí. Približne v roku 1800 tento počet dosiahol jednu miliardu. Dve miliardy obyvateľov žili na svete v roku 1927 a o 30 rokov neskôr to boli už tri miliardy. Počet obyvateľov dosiahol štyri miliardy v roku 1974, päť miliárd v roku 1987, šesť miliárd v 1999 a sedem v roku 2011.

Najviac ľudí žije v Ázii (4,2 miliardy). Afrika, ktorá má miliardu obyvateľov, má najväčší nárast obyvateľstva. V roku 2044 by mala mať už dve miliardy obyvateľov. Najľudnatejšou krajinou je Čína s 1,35 miliardami obyvateľov. Nasleduje India, ktorá má 1,24 miliardy ľudí. Očakáva sa však, že India o 50 rokov predbehne Čínu.

Každoročne na svete pribudne približne 80 miliónov ľudí .

Centráčik

Neznáme slová?

Láska, neha, úcta, cit ..... neznáme slová.

Prečo?

Pretože oči človeka sú zahalené nenávisťou.

Človek, ktorý by aj mohol milovať a mať v sebe aspoň trochu súcitu, bohužiaľ, ho nemá. Nachádza v nekonečnom bludisku nenávisťi, chamtivosti a arogancie.

Čudujeme sa? Skôr sa musíme zamyslieť.

Ved' ako keby sa na svet vyliat džbán plný zlých vecí.

Dá sa tomu zabrániť?

Áno, keď človek nájde v sebe skutočného človeka.

Daniela Olijárová

Európsky deň rodičov a školy v duchu zdravia

Všetko vypuklo 16.11 2011. Do školy v popoludňajších hodinách prišli nielen žiaci a pedagogickí pracovníci, ale areál a priestory Spojenej školy privítali aj rodičov, starých rodičov, ba i mladších súrodencov našich žiakov. Začal sa totiž Európsky deň rodičov a školy plný zábavy, aktivít a športového zápolenia.

Ako predpríprava na tieto aktivity sa na našej škole uskutočnila milá slávnosť, a to Pasovanie prvákov do žiackeho cechu. V ten deň sa 20 prvákov stalo právoplatnými žiakmi Spojenej školy. Predtým však ukázali svojim rodičom, učiteľom i hosťom všetko, čo sa naučili. A môžeme povedať, že sú skutočne šikovní. Hrdo a bez zaváhania recitovali, spievali, ba aj tancovali.

Každý prvák potom predstúpil pred kráľovský pár a zložil slávnostný sľub vzorného žiaka. Riaditeľka školy RNDr. Maria Makutová spolu so zástupkyňou školy Mgr. Zuzanou Rodákovou im následne obliekli tričko s vlastnou fotografiou a triedna učiteľka zasa odovzdala imatrikulačný dekrét. Deti podporovali potleskom a svojou prítomnosťou rodičia, ktorí boli dojatí a pyšní na svoje ratolesti. Nakoniec rozradostených prvákov čakalo milé prekvapenie. Keď sa zhasli svetlá, miestnosť osvietili sviečky na malých tortičkách.

Všetci prváci s priáním len toho najlepšieho sfúkli sviečky a mohli si pochutnať na sladkej maškarte. A hoci pasovanie za prváka je zodpovedná úloha, všetci ju zvládli na jednotku. Teraz už na nich čaká kopec roboty, musia sa naučiť všetky písmenká a čísla, aby vedeli správne čítať a počítať. Želáme im, aby učenie v krásne vyzdobených triedach bolo pre nich zábavou a medzi spolužiakmi sa cítili príjemne.

Po takejto milej slávnosti mohol začať samotný Európsky deň rodičov a školy, ktorý sa niesol v štýle zdravého a zábavného pohybu. V Zábavnej olympiáde zdravia bolo vytvorených 6 stanovišť, a to Zeleninožrút, Mliečny bowling, Zoogymnastika, Krava so zvončekom, Sliepka v kurine, Kráčam ako Guliver. Na každom stanovišti získavali žiaci po zdolaní aktivity pečiatky, ktoré si mohli vymeniť v stánku „Zdravie je poklad zlatý“ za mliečne a cereálne výrobky.

Vo veľkej telocvični už tradične prebehlo volejbalové derby medzi kolektívom učiteľov a rodičov. Tí, čo chceli niečo urobiť pre svoje zdravie a telo, tancovali a cvičili v rytme zumbly. Do tanečného ošiaľu sa pod vedením skúsenej inštruktorky Kristíny Tchirovej zapojili veľkí i malí, rodičia a učitelia. Nechýbala ani zábava a skákanie na trampolinových setoch, ktoré škola získala z projektu Zdravie v školách – podpora zdravého životného štýlu.

Z tohto projektu boli zakúpené aj „ceny zdravia“.

Po skončení slávnostného ceremoniálu bolo pre rodičov a žiakov pripravené malé pohostenie. Tento deň bol dôkazom toho, že dvere našej Spojenej školy sú otvorené pre všetkých, ktorým výchova a vzdelávanie detí nie je ľahostajná.

Príprava na testovanie

Deviatci si 8. Novembra 2011 vyskúšali cvičné KOMPARO, aby sa čím najlepšie opriali na testovanie deviatakov, ktoré sa uskutoční v marci.

Olympiáda zo slovenského jazyka

21. novembra sa na našej škole uskutočnilo školské kolo OSJ. Zúčastnilo sa jej 10 žiakov. Olympiáda pozostávala z troch častí, a to práca s textom, transformácia textu a ústny prejav. Víťazom sa stal Patrik Kost' z 9.a triedy, ktorý 2.12. 2011 bude školu reprezentovať na okresnom kole.

- Výsledky:**
1. miesto **Patrik Kost'**
  2. miesto Lenka Cocul'ová
Miriam Jackaninová
  3. miesto Tímea Harvilová

Vianoce Vianoce

Z HISTÓRIE

Všetci veľmi dobre poznáme obľúbený adventný kalendár so skrytými kúskami čokolády. Advent. Toto slovo pochádza z latinského adventu - príchod. Začiatky jeho slávania sa datujú od konca 4.storočia v Južnej Gálii a v Španielsku. V Ríme sa spomína za pápeža Leva 1.Velkého v 5.storočí. V 6.storočí bol už súčasťou cirkevných kalendárov, definitívnu podobu mal v 8.-9 storočí. História adventného venca siaha do 19.stor.do Hamburgu. Tamojší duchovný, ktorý zriadil pre opustené deti útulok ako odpoveď na ich otázky, o koľko dní budú Vianoce. vyrobil drevený veniec s 24 sviečkami,19 tenkými pre všedné dni a 4 hrubými pre štyri adventné nedele. Veniec sám osebe bol od nepamäti prejavom úcty, radosti a víťazstva.

KTO ROZHODOL

Pápež Liberius v roku 354 n.l. rozhodol, že 25.december sa bude sláviť ako deň narodenia Ježiša Krista, čím založil kresťanské vianočné sviatky. Predtým sa do 16.storočia v rovnakom ročnom období oslavoval slnovrat a podľa stredovekého cirkevného kalendára bol 25.december považovaný za Nový rok. Pri presune na 1.januára sa v ľudovej tradícii zvyky z 25.decembra opakovali na Nový rok, no dodržiavali sa aj na Božie narodenie.

ŠTEDRÝ DEŇ

Na štedrý deň, večer 24.decembra po vyjdení prvej hviezdy, končí sa pôst, trvajúci 4 adventné týždne a začínajú sa vianočné sviatky. Postaví sa betlehem, spievajú sa koledy a zasadne sa k bohato prestretému stolu po období zdržanlivosti, rozjímame a očakávame narodenie Ježiša Krista. V noci z 24. na 25. je polnočná svätá omša. Na druhý deň sa slávi sviatok presvätej Bohorodičky Panny Márie a Svätej rodiny. Na tretí sviatok sa pripomína svätý Štefan.

PIESEŇ TICHÁ NOC

Text najznámejšej vianočnej piesne napísal v roku 1816 kňaz Joseph Mohr v Lungau v Rakúsku ako báseň. Jeho prosbe, skomponovať k nej melódiu, vyhovel organista Franz Xaver Gruher 24.decembra 1818 v Oberndorfe pri Salzburgu a Mohr pieseň zaradil do polnočnej omše v kaplnke tamojšieho kostola, kde mala úspech.

BETLEHEMY

Prvý písomne doložený živý betlehem alebo jaslíčky vytvoril sv. František z Assisi, keď v r. 1223 v jaskyni v Grecciu v Taliansku dal do jaslí dieťa a vedľa stáli Mária, Jozef, osol a vól. Do konca 18.stor. stavali betlehemy v kostoloch, po zákaze Jozefom II. ich stavali a vyrezávali doma.

STROMČEK

Podľa legendy zo 6.storočia slávil v Burgundsku írsky mních Vianoce pri posvätenej jedli na kopci s miestnymi obyvateľmi. V r.1570 v Brémach si každý mohol vyrezať v mestských lesoch jedličku na Vianoce. Zdobenie vianočného stromčeka pochádza z Bavorska. Jedličku kedysi zdobili ovocím, sladkosťami, papierovými kvetmi. V 17.storočí sa stromček v Nemecku od remeselníkov rozšíril medzi šľachtu a úradníctvo, v 18.storočí do evanjelických kostolov, v 19.stor. o začali ozdobovať mešťania a rozšíril sa do iných krajín.

Ked' kopne múza

Život

Naša matka Zem,
nám dala cenný dar.

Dar života.

Každý sa určite teší tomu daru,
pretože nám dovolila prežívať
prekrásne chvíle, chvíle ako v raji.

Hoci niekedy v živote
pri nás nestojí št'astena,
raz vyjde spoza oblakov strastí
teplé hrejivé slnko.

Život je síce plný prekážok a nástrah,
ale bez nich by sme nepoznali
čo je št'astie, krása a láska.

Imrich Kaplan

Mamka

Naša mamka milá je,
láskou nás obklopuje.
Starostlivá, pozorná,
stále pre nás niečo má.
Jablčko vždy na desiatu
do tašky nám pribalí.
"Deti moje, buďte slušné,"
každý deň nám hovorí.
Ked' jablčko rozkrojíme,
je tam pekná hviezdička,
ešte krajšia než v jablčku
je však naša mamička.

Tibor Hanas

Život

Každý deň vychádza slnko,
len treba nájsť jeho svetlo,
Aby človek cítil jeho lúče
musí cítiť aj v srdci teplo.
Nechápem, čo človeku bráni,
aby našiel svoj stratený lúč.
Viem iba, že zlo a nenávisť
musí vyškrtnúť zo svojho
života.

Áno!

Musím meniť a ja tento svet,
každý potom nájde
svoj slnečný lúč.

Jaroslav Grundza

Som

Som jedinečná a stále usmievavá,
zvedavá, čo sa bude diať.
Počujem tlkot svojho srdca
keď svet sa trasie v základoch.

Predstieram šťastie,
cítim vôňu dúhy.
Dotýkam sa slnka,
obávam sa zajtrajška.
Plačem, pretože svet
nemôžem zmeniť.

Aj tak som stále usmievavá.
Len musím najprv sama seba pochopiť.

Lenka Cocul'ová

Život

Som zvedavá na budúcnosť
a často počujem
svoj vnútorný hlas.
Nepredstieram šťastie,
keď cítim dotyk slnečného lúča.
Dotýkam sa hviezd,
no nie iba v snoch
a plačem, pretože život
je často krutý.

Chápem, že nemôžem mať nemožné,
tvrdím, že treba veriť svojim snom,
Prežívam šťastie,
ktoré mi dávajú priatelia.
S nimi je život bezstarostný.

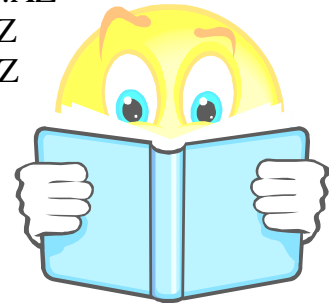

Ingrid Polačeková

Úspechy našich žiakov

Tak píšem ja

- I. kategória skupina A - poézia 3. miesto - **Kristína Ryznerová, 7.AZ**
próza 3. miesto – **Kristína Frančáková, 7.AZ**
I. kategória - skupina B - poézia 2. miesto – **Daniela Olijárová, 9.AZ**
3. miesto – **Ingrid Polačeková, 9AZ**

Petržalské súzvky Ferka Urbánka 2011

- I. kategória - poézia **Čestné uznanie Imrich Kaplan, 6.AZ**
próza **3. miesto - Tomáš Soľanka, 6.AZ**
II. kategória - poézia **1. miesto - Lenka Cocuľová, 9.AZ**

Kinderiáda

Kristína Gočová (2.AZ) - 2.miesto v šprinte na 60 m. a v skoku do diaľky z miesta
Gabika Krempaská (4.AZ) - 2. miesto v šprinte na 60 m.

Cena Andreja Chudobu - 9. ročník celoslovenskej literárnej súťaže

Čestné uznanie Veronika Gumanová, Lenka Cocuľová, Ingrid Polačeková

Gerbócová literárna Snina 2011 - autorská literárna súťaž

Kategória B – poézia: **1.miesto Daniela Olijárová, 9.AZ**
2. miesto Lenka Cocuľová, 9.A

Literárny Lučenec 2011- celoslovenská súťaž vo vlastnej tvorbe

I. veková kategória - próza - **2. miesto Lenka Cocuľová, 9.AZ**

Obvodné kolo v bedmintonе žiakov základných škôl

Mladší žiaci: Chlapci: **2. SŠ Svidník** (Mikuš, Kaplan) Dievčatá: **1. SŠ Svidník** (Krempaská, S. Činová)
Starší žiaci: Chlapci: **1. SŠ Svidník** (Cina, Tyč), Dievčatá: **3. SŠ Svidník** (Pasnišinová, Harvilová)

Biahoželáme

Časopis Centráčik pripravili a vydali žiaci Literárno-novinárskeho krúžku Centráčik, Spojená škola, zložka Základná škola vo Svidníku s podporou CVČ Giraltovce

Šéfredaktorka: **Lenka Cocuľová**
Zástupca šéfredaktora: **Daniela Olijárová**
Predseda redakčnej rady: **Ingrid Polačeková**
Redaktori: Veronika Gumanová
Jaroslava Barvirčáková
Denis Jancura
Tomáš Soľanka
Imrich Kaplan
Jaroslav Grundza
Dalibor Gajdoš
Ariel Kygiósi
Kristián Suchanič
Ariana Kygiósiová

Adresa: Centrálna 464
089 01 Svidník

E-mail: zakladna@spojenaskolask.sk
č. telefónu: 054/7882040, 054/788204

Informácie www.spojenaskolask.sk

Časopis Centráčik vychádza od školského roku 2002/2003 ako občasník pod vedením Mgr. Anny Lažovej